ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.4.2020
COM(2020) 162 final

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τέταρτη ετήσια έκθεση σχετικά με τη Διευκόλυνση για τους Πρόσφυγες στην Τουρκία

ΠίνακαςΠεριεχομένων

Πίνακας περιεχομένων 0
1. Εισαγωγή 1
1.1. Η Τουρκία και η προσφυγική κρίση 1
1.2. Η απόκριση της ΕΕ στην κρίση και η θέσπιση της διευκόλυνσης 2
2. Η λειτουργία της διευκόλυνσης 3
3. Χρηματοδοτική ικανότητα, διάρκεια και φύση της χρηματοδότησης 4
4. Προγραμματισμός 5
5. Εφαρμογή της διευκόλυνσης 7
6. Παρακολούθηση και αξιολόγηση 13
7. Έλεγχος 16
8. Επικοινωνία και προβολή 16
9. Συμπέρασμα και επόμενα βήματα 18

1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 της απόφασης της Επιτροπής, της 24ης Νοεμβρίου 2015[1], για τον συντονισμό των ενεργειών της Ένωσης και των κρατών μελών μέσω συντονιστικού μηχανισμού (εφεξής «η απόφαση»), η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά τακτά διαστήματα σχετικά με την εφαρμογή της διευκόλυνσης για τους πρόσφυγες στην Τουρκία (εφεξής «η διευκόλυνση»). Κατά το άρθρο 8 παράγραφος 2 της απόφασης, η Επιτροπή υποβάλλει ετησίως έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της διευκόλυνσης. Η πρώτη ετήσια έκθεση για τη διευκόλυνση δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο του 2017[2]. Η έκθεση περιέγραφε τον τρόπο λειτουργίας της διευκόλυνσης, τις πρώτες ενέργειες που αναλήφθηκαν με σκοπό την εφαρμογή της, το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης, καθώς και τις σχετικές δραστηριότητες επικοινωνίας. Η δεύτερη και η τρίτη έκθεση δημοσιεύτηκαν τον Μάρτιο του 2018[3] και τον Απρίλιο του 2019 αντίστοιχα[4].

Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής της παρούσας τέταρτης έκθεσης ήταν το τέλος Φεβρουαρίου 2020. Ως εκ τούτου, δεν καλύπτει τις εξελίξεις που σημειώθηκαν τον Μάρτιο του 2020, οι οποίες θα περιληφθούν στην έκθεση του επόμενου έτους.

1.1. Η Τουρκία και η προσφυγική κρίση

Λόγω της γεωγραφικής θέσης της, η Τουρκία αποτελεί κατεξοχήν χώρα υποδοχής και διέλευσης για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες. Ως αποτέλεσμα ενός άνευ προηγουμένου αριθμού ατόμων που έφτασαν στην Τουρκία, ο οποίος οφείλεται κατά κύριο λόγο στη συριακή και την ιρακινή διένεξη, η χώρα φιλοξενεί περίπου 4 εκατομμύρια πρόσφυγες, τον μεγαλύτερο αριθμό παγκοσμίως. Στον αριθμό αυτό περιλαμβάνονται 3,6 εκατομμύρια καταγεγραμμένοι Σύροι πρόσφυγες[5] και 370 000 καταγεγραμμένοι πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο κυρίως από το Αφγανιστάν, το Ιράκ, το Ιράν και τη Σομαλία[6] [7]. Παρότι η Τουρκία εξακολουθεί να καταβάλλει αξιέπαινες προσπάθειες για την υποδοχή, τη στήριξη και τη φιλοξενία μεγάλου αριθμού προσφύγων και μεταναστών, ο εν λόγω αριθμός είχε σημαντικό αντίκτυπο στις κοινότητες υποδοχής. Οι παρατεταμένες εκτοπίσεις Σύρων προσφύγων στην Τουρκία θέτει προκλήσεις όσον αφορά την κοινωνική συνοχή μεταξύ προσφύγων, μεταναστών και κοινοτήτων υποδοχής.

Η Τουρκία εξακολουθεί να καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες για τη φιλοξενία και την κάλυψη των αναγκών σχεδόν τεσσάρων εκατομμυρίων προσφύγων. Η Τουρκία επανέλαβε τη δέσμευσή της

[1] Απόφαση της Επιτροπής C(2015) 9500, της 24.11.2015, για τον συντονισμό των ενεργειών της Ένωσης και των κρατών μελών μέσω συντονιστικού μηχανισμού, της διευκόλυνσης στήριξης της Τουρκίας για τους πρόσφυγες, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση C(2016)855 της Επιτροπής της 10.2.2016.
[2] http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/EL/COM-2017-130-F1-EL-MAIN-PART-1.PDF
[3] http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2018/EL/COM-2018-91-F1-EL-MAIN-PART-1.PDF
[4] https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2019/EL/COM-2019-174-F2-EL-MAIN-PART-1.PDF
[5] Στις 31.12.2019 υπήρχαν καταγεγραμμένοι 3 576 370 «Σύροι υπό καθεστώς προσωρινής προστασίας». Πηγή: Τουρκική Γενική Διεύθυνση για τη Διαχείριση της Μετανάστευσης (DGMM): https://en.goc.gov.tr/temporary-protection27
[6] https://www.unhcr.org/tr/en/unhcr-turkey-stats
[7] Μια ιδιαιτερότητα του τουρκικού συστήματος ασύλου είναι το γεγονός ότι η χώρα έχει κυρώσει με επιφύλαξη το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 της Σύμβασης της Γενεύης του 1951. Συνεπώς, στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι πρόσφυγες στην Τουρκία δεν μπορούν να αιτηθούν τη χορήγηση πλήρους καθεστώτος πρόσφυγα, αλλά μόνο τη χορήγηση «υπό όρους καθεστώτος πρόσφυγα», το οποίο, εφόσον χορηγηθεί, περιορίζει την παραμονή στη χώρα μέχρι τη στιγμή που ένας αναγνωρισμένος πρόσφυγας «επανεγκατασταθεί σε τρίτη χώρα».

για την εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας του Μαρτίου 2016[8] και διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών κατά μήκος της διαδρομής της Ανατολικής Μεσογείου. Παρότι σημειώθηκε αύξηση της παράτυπης μετανάστευσης από την Τουρκία το 2019, η δήλωση εξακολούθησε να επιτυγχάνει συγκεκριμένα αποτελέσματα, καθώς περιόρισε τις παράτυπες και επικίνδυνες διελεύσεις και έσωσε ανθρώπινες ζωές στο Αιγαίο Πέλαγος.

1.2. Η απόκριση της ΕΕ στην κρίση και η θέσπιση της διευκόλυνσης

Το 2015, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της αποφάσισαν να ενισχύσουν την πολιτική και οικονομική συμβολή τους στη στήριξη των προσπαθειών της Τουρκίας να φιλοξενήσει πρόσφυγες. Η Επιτροπή, ανταποκρινόμενη στο αίτημα κρατών μελών της ΕΕ για χορήγηση μείζονος επιπρόσθετης χρηματοδότησης για τη στήριξη των προσφύγων στην Τουρκία, θέσπισε τη διευκόλυνση για τους πρόσφυγες στην Τουρκία με την απόφαση της Επιτροπής της 24ης Νοεμβρίου 2015, η οποία τροποποιήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου 2016[9] και εκ νέου στις 14 Μαρτίου και στις 24 Ιουλίου 2018. Η διευκόλυνση είναι ένας μηχανισμός που αποσκοπεί στον συντονισμό της κινητοποίησης των πόρων που διατίθενται στο πλαίσιο τόσο του προϋπολογισμού της ΕΕ όσο και επιπρόσθετων συνεισφορών από τα κράτη μέλη που ενσωματώνονται στον προϋπολογισμό της ΕΕ ως εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό. Τα κράτη μέλη ανέλαβαν την πολιτική δέσμευση να παρέχουν εθνικές συνεισφορές στο πλαίσιο της κοινής αντίληψης μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία εγκρίθηκε από τους εκπροσώπους των κρατών μελών στις 3 Φεβρουαρίου 2016 και επικαιροποιήθηκε επ' ευκαιρία της συμφωνίας για τη δεύτερη δόση της διευκόλυνσης.[10] Επίσης, με την κοινή αντίληψη θεσπίζεται ένα πλαίσιο προϋποθέσεων. Για την πρώτη δόση της διευκόλυνσης (2016-2017) διατέθηκαν συνολικά 3 δισ. EUR. Το ποσό των 3 δισ. EUR διατέθηκε επιπλέον των 345 εκατ. EUR[11] που είχε ήδη διαθέσει η Επιτροπή στην Τουρκία αποκρινόμενη στη συριακή προσφυγική κρίση πριν από την έναρξη λειτουργίας της διευκόλυνσης και επιπροσθέτως της διμερούς βοήθειας των κρατών μελών[12]. Συμπληρωματική χρηματοδότηση ύψους 3 δισ. EUR διατέθηκε για τη δεύτερη δόση της διευκόλυνσης (2018-2019), αυξάνοντας το συνολικό ποσό της διευκόλυνσης στα 6 δισ. EUR. Η διευκόλυνση τέθηκε σε λειτουργία στις 17 Φεβρουαρίου 2016 με την πρώτη συνεδρίαση της διευθύνουσας επιτροπής της διευκόλυνσης. Σε συνέχεια της εν λόγω συνεδρίασης, η Επιτροπή έδρασε ταχέως προκειμένου να αναθέσει μέσω συμβάσεων τα πρώτα έργα στο πλαίσιο της διευκόλυνσης.

Στις 18 Μαρτίου 2016, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Τουρκίας επανεπιβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους για την εφαρμογή του κοινού σχεδίου δράσης και συμφώνησαν επί περαιτέρω μέτρων με στόχο την εμβάθυνση των σχέσεων Τουρκίας-ΕΕ και την αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης[13]. Η Τουρκία και η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνώρισαν ότι

[8] http://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/

[9] Απόφαση της Επιτροπής C(2016) 60/03, της 10.2.2016, σχετικά με τη Διευκόλυνση για τους Πρόσφυγες στην Τουρκία, για την τροποποίηση της απόφασης C(2015) 9500 της Επιτροπής της 24ης Νοεμβρίου 2015.

[10] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11329-2018-INIT/en/pdf

[11] Χρηματοδότηση που κινητοποιήθηκε κατά την περίοδο 2013-2015 στο πλαίσιο των διαφόρων μηχανισμών εξωτερικής χρηματοδότησης, ήτοι του Μέσου Ανθρωπιστικής Βοήθειας (HUMA), του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ) και του Μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη (IcSP), περιλαμβανομένων ορισμένων δράσεων που υλοποιήθηκαν από το Καταπιστευματικό Ταμείο της ΕΕ για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης (EUTF).

[12] Από την αρχή της κρίσης, η ΕΕ έχει κινητοποιήσει όλα τα πολιτικά και ανθρωπιστικά μέσα που διαθέτει για τη στήριξη του συριακού λαού, με την κινητοποίηση 17 δισ. EUR συλλογικά από τα κράτη μέλη για την παροχή ανθρωπιστικής, αναπτυξιακής και οικονομικής βοήθειας, καθώς και βοήθειας σταθεροποίησης.

[13] http://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/

απαιτούνταν περαιτέρω ταχείες και αποφασιστικές προσπάθειες. Ειδικότερα, στη δήλωση ΕΕ-Τουρκίας της 18ης Μαρτίου 2016 (εφεξής «η δήλωση») απευθύνθηκε έκκληση, μεταξύ άλλων, για παύση της παράτυπης μετανάστευσης από την Τουρκία στην ΕΕ, μέσα από την εξάρθρωση του επιχειρηματικού μοντέλου των διακινητών και την παροχή στους μετανάστες μιας εναλλακτικής λύσης ώστε να μη βάζουν σε κίνδυνο τη ζωή τους, αλλά και για επιτάχυνση της εφαρμογής της διευκόλυνσης.

Η εφαρμογή της δήλωσης εξακολούθησε να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο κατά τη διάρκεια του 2019 όσον αφορά τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και από κοινού αντιμετώπισης των μεταναστευτικών προκλήσεων από την ΕΕ και την Τουρκία. Παρότι σημειώθηκε αύξηση της παράτυπης μετανάστευσης από την Τουρκία το 2019, η δήλωση εξακολούθησε να επιτυγχάνει συγκεκριμένα αποτελέσματα, καθώς περιόρισε τις παράτυπες και επικίνδυνες διελεύσεις και έσωσε ανθρώπινες ζωές στο Αιγαίο Πέλαγος.

Το 2019, ο συνολικός αριθμός αφίξεων από την Τουρκία στην ΕΕ ήταν 83 333, σε σύγκριση με 56 560 αφίξεις το 2018 (αύξηση 47 %). Η μεγάλη πλειονότητα των αφίξεων καταγράφηκαν στην Ελλάδα. Το 2019, πραγματοποιήθηκαν συνολικά 73 626 αφίξεις στην Ελλάδα διά θαλάσσης και από ξηράς, 54 % περισσότερες σε σύγκριση με το 2018 (47 915). Το 2019, οι αφίξεις από ξηράς (13 456) μειώθηκαν κατά 15 % σε σύγκριση με το 2018, αλλά οι αφίξεις διά θαλάσσης (60 151) αυξήθηκαν κατά 87 %. Ωστόσο, ο συνολικός αριθμός παράτυπων μεταναστών στη διαδρομή της Ανατολικής Μεσογείου για το 2019 παραμένει σημαντικά χαμηλότερος από τον αριθμό των παράτυπων μεταναστών που διήλθαν μέσω της εν λόγω διαδρομής το 2015 (885 386)[14].

Οι επανεγκαταστάσεις από την Τουρκία στην ΕΕ, στο πλαίσιο της ρύθμισης «ένας προς έναν»[15] που προβλέπεται στη δήλωση, συνεχίστηκαν. Ο συνολικός αριθμός των ατόμων που επανεγκαταστάθηκαν στο πλαίσιο της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας από τις 4 Απριλίου 2016 (έως τον Δεκέμβριο του 2019) ανέρχεται σε 25 560 (εκ των οποίων τα 7 020 επανεγκαταστάθηκαν το 2019), ενώ πραγματοποιήθηκαν 1 995 επιστροφές μεταναστών στην Τουρκία στο πλαίσιο της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας (εκ των οποίων οι 189 το 2019) και 601 επιστροφές δυνάμει του διμερούς πρωτοκόλλου Ελλάδας-Τουρκίας. Το εθελοντικό πρόγραμμα εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους είναι ένα περαιτέρω απλουστευμένο πρόγραμμα επανεγκατάστασης που προβλέπεται στη δήλωση ΕΕ-Τουρκίας. Οι τυποποιημένες επιχειρησιακές διαδικασίες για το πρόγραμμα εγκρίθηκαν από την Τουρκία και τα κράτη μέλη της ΕΕ το 2017. Σύμφωνα με τη δήλωση ΕΕ-Τουρκίας, το πρόγραμμα θα ενεργοποιηθεί όταν θα παύσουν οι παράτυπες διελεύσεις μεταξύ της Τουρκίας και της ΕΕ ή τουλάχιστον όταν αυτές θα έχουν μειωθεί σημαντικά και με διατηρήσιμο τρόπο. Η Επιτροπή ενθαρρύνει συνεχώς τα κράτη μέλη να ενεργοποιήσουν το εθελοντικό πρόγραμμα εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους.

2. Η λειτουργία της διευκόλυνσης

Η διευκόλυνση είναι ένας μηχανισμός συντονισμού που επιτρέπει την ταχεία, αποτελεσματική και αποδοτική κινητοποίηση της βοήθειας της ΕΕ προς τους πρόσφυγες στην Τουρκία. Η διευκόλυνση επιτρέπει τη βέλτιστη κινητοποίηση των υφιστάμενων μηχανισμών χρηματοδότησης της ΕΕ, υπό

[14] Frontex https://frontex.europa.eu/along-eu-borders/migratory-map/

[15] Σύμφωνα με τη δήλωση ΕΕ-Τουρκίας, για κάθε επιστροφή Σύρου στην Τουρκία από τα ελληνικά νησιά, ένας άλλος Σύρος θα επανεγκαθίσταται από την Τουρκία στην ΕΕ, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων τρωτότητας του ΟΗΕ.

μορφή ανθρωπιστικής και/ή αναπτυξιακής βοήθειας, ώστε οι ανάγκες των προσφύγων και των κοινοτήτων υποδοχής να αντιμετωπίζονται με ολοκληρωμένο και συντονισμένο τρόπο[16].

Η διευθύνουσα επιτροπή της διευκόλυνσης παρέχει στρατηγικές κατευθύνσεις για τις προτεραιότητες, τις κατηγορίες ενεργειών προς στήριξη, τα ποσά που πρόκειται να διατεθούν και τους μηχανισμούς χρηματοδότησης που πρόκειται να κινητοποιηθούν, καθώς και, κατά περίπτωση, για τους όρους σχετικά με την υλοποίηση, εκ μέρους της Τουρκίας, των δεσμεύσεών της βάσει του κοινού σχεδίου δράσης ΕΕ-Τουρκίας της 29ης Νοεμβρίου 2015[17] (εφεξής «το κοινό σχέδιο δράσης»). Το 2019, ήτοι το τέταρτο έτος εφαρμογής της διευκόλυνσης, πραγματοποιήθηκαν δύο συνεδριάσεις της διευθύνουσας επιτροπής, συγκεκριμένα στις 17 Μαΐου και στις 9 Δεκεμβρίου.

Οι βασικές αρχές που διέπουν την εφαρμογή της διευκόλυνσης είναι η ταχύτητα, η αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα, καθώς και η παράλληλη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Σημαντική είναι, επίσης, η βιωσιμότητα των παρεμβάσεων της διευκόλυνσης, όπως και η από κοινού ανάληψη ευθυνών με τις τουρκικές αρχές. Οι τομείς προτεραιότητας για παροχή βοήθειας προσδιορίζονται με βάση μια περιεκτική και ανεξάρτητη αξιολόγηση των αναγκών[18], ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις ευάλωτες ομάδες. Η αξιολόγηση των αναγκών επικαιροποιήθηκε το 2018[19].

Η διευκόλυνση συντονίζει τη χρηματοδότηση που προέρχεται από τους παρακάτω μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης[20]: την ανθρωπιστική βοήθεια[21], τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας[22], τον Μηχανισμό Αναπτυξιακής Συνεργασίας[23], τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ)[24] και τον Μηχανισμό συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη[25]. Τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης υλοποιούνται σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς κανόνες και κανονισμούς της που ισχύουν τόσο για την άμεση όσο και για την έμμεση διαχείριση.

Η υλοποίηση της βοήθειας εξαρτάται από την αυστηρή συμμόρφωση της Τουρκίας προς τις δεσμεύσεις που προβλέπονται στο κοινό σχέδιο δράσης και στη δήλωση.

3. Χρηματοδοτική ικανότητα, διάρκεια και φύση της χρηματοδότησης

Ο συνολικός προϋπολογισμός που συντονίζει η διευκόλυνση ανέρχεται σε 6 δισ. EUR, τα οποία κινητοποιούνται σε δύο δόσεις. Τα έργα στο πλαίσιο της πρώτης δόσης θα διαρκέσουν έως τα μέσα του 2021 το αργότερο και τα έργα στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης έως τα μέσα του 2025 το

[16] Απόφαση της Επιτροπής C(2015) 9500 της 24.11.2015, άρθρο 2 – Στόχοι της διευκόλυνσης.
[17] Βλ. άρθρο 5 παράγραφος 1 της απόφασης της Επιτροπής C(2015) 9500, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση της Επιτροπής C(2016)855.
[18] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/2016_needs_assessment_.pdf
[19] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/updated_needs_assessment.pdf
[20] Οι συνεισφορές του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και του Μηχανισμού Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΜΑΣ) μεταφέρθηκαν αντίστοιχα και τέθηκαν σε εφαρμογή στο πλαίσιο του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας και του Καταπιστευματικού Ταμείου της ΕΕ. Καταρχήν, όλες οι συνεισφορές από τη διευκόλυνση προς το EUTF (από τον ΜΠΒ και σε μικρό βαθμό από τον ΜΑΣ) διενεργήθηκαν ως μη ανθρωπιστική βοήθεια.
[21] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/96 του Συμβουλίου σχετικά με την ανθρωπιστική βοήθεια, ΕΕ L 163 της 2.7.1996, σ. 1.
[22] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας, ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 27.
[23] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας, ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 44.
[24] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας, ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 11.
[25] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 230/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη, ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 1.

αργότερο (τα περισσότερα έργα θα ολοκληρωθούν νωρίτερα). Όλα τα επιχειρησιακά κονδύλια έχουν δεσμευτεί στο πλαίσιο και των δύο δόσεων.

Η πρώτη δόση ανήλθε σε 3 δισ. EUR, εκ των οποίων 1 δισ. EUR κινητοποιήθηκε από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και 2 δισ. EUR από τα κράτη μέλη[26]. Ομοίως, η δεύτερη δόση ανήλθε σε 3 δισ. EUR, εκ των οποίων 2 δισ. EUR διατέθηκαν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και 1 δισ. EUR από τα κράτη μέλη[27].

Όσον αφορά τους πόρους από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, από το ποσό του 1 δισ. EUR από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για την περίοδο 2016-2017, κινητοποιήθηκαν 250 εκατ. EUR το 2016 και 750 εκατ. EUR το 2017. Από το ποσό των 2 δισ. EUR από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για την περίοδο 2018-2019, κινητοποιήθηκαν 550 εκατ. EUR το 2018, ενώ το υπόλοιπο ποσό κινητοποιήθηκε το 2019.

Σε ό,τι αφορά τις συνεισφορές των κρατών μελών, για την πρώτη δόση τα κράτη μέλη συνεισέφεραν 677 εκατ. EUR στη διευκόλυνση το 2016, 847 εκατ. EUR το 2017, 396 εκατ. EUR το 2018 και 80 εκατ. EUR το 2019. Για τη δεύτερη δόση, τα κράτη μέλη συνεισέφεραν 68 εκατ. EUR το 2018, 202 εκατ. EUR το 2019, ενώ οι υπόλοιπες πληρωμές έχουν προγραμματιστεί έως το 2023. Οι συνεισφορές των κρατών μελών καταβάλλονται απευθείας στον προϋπολογισμό της ΕΕ ως εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο ii) του δημοσιονομικού κανονισμού, και διατίθενται στις γραμμές προϋπολογισμού του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας και της Ανθρωπιστικής Βοήθειας, αντίστοιχα.

Εξακολουθεί να παρατηρείται ικανοποιητική αντιστοίχιση μεταξύ του ρυθμού καταβολής των συνεισφορών των κρατών μελών *προς* τη διευκόλυνση και του ρυθμού των εκταμιεύσεων που χρηματοδοτούνται από τις εν λόγω συνεισφορές *από* τη διευκόλυνση.

4. Προγραμματισμός

Στην έκθεση επικαιροποιημένης αξιολόγησης των αναγκών[28] προσδιορίστηκαν οι ανάγκες προτεραιότητας και τα εναπομένοντα κενά στην αντιμετώπιση του προσφυγικού και δόθηκαν πολύτιμες οδηγίες για τον προγραμματισμό της δεύτερης δόσης της διευκόλυνσης. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η προστασία, οι βασικές ανάγκες και πόροι διαβίωσης, η υγεία, η εκπαίδευση και οι δημοτικές υποδομές εξακολουθούν να αποτελούν βασικούς τομείς εστίασης.

Το επικαιροποιημένο στρατηγικό υπόμνημα[29] αποσκοπεί στην παροχή ενός στρατηγικού πλαισίου για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση της δεύτερης δόσης της διευκόλυνσης, με ιδιαίτερη έμφαση στην ένταξη και την αυτοδυναμία ως βασικούς στόχους. Στο υπόμνημα επιβεβαιώνεται η ανάγκη στενής συνεργασίας μεταξύ κυβερνητικών, αναπτυξιακών και ανθρωπιστικών μηχανισμών για τον εντοπισμό πιο βιώσιμων και πιο ανθεκτικών λύσεων στο πλαίσιο μιας παρατεταμένης κρίσης, και πέραν της διάρκειας εφαρμογής της διευκόλυνσης και της εκταμίευσης των 6 δισ. EUR. Αυτό συνεπάγεται τη στρατηγική μετάβαση από την ανθρωπιστική στην αναπτυξιακή βοήθεια στο πλαίσιο της διευκόλυνσης. Δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στην παροχή βιώσιμης κοινωνικοοικονομικής στήριξης και ευκαιριών διαβίωσης, καθώς και στην ενίσχυση της ικανότητας των κοινοτήτων υποδοχής για φιλοξενία προσφύγων με παράλληλη στήριξη της κοινωνικής συνοχής. Μετά την ολοκλήρωση της

[26] Η συνολική κατανομή της συνεισφοράς των κρατών μελών είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2016/02/03/refugee-facility-for-turkey/.

[27] https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2018/06/29/facility-for-refugees-in-turkey-member-states-agree-details-of-additional-funding/

[28] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/updated_needs_assessment.pdf

[29] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/updated_facility_strategic_concept_note.pdf

διευκόλυνσης, οι τουρκικές αρχές και η Επιτροπή θα συνεργαστούν ώστε να διασφαλίζεται η βιωσιμότητα των έργων της διευκόλυνσης. Επιπλέον, το εθνικό σύστημα της Τουρκίας θα πρέπει να προετοιμαστεί για την ανάληψη της υλοποίησης της βοήθειας από τη διευκόλυνση ώστε να εξασφαλίζονται βιώσιμες λύσεις και ισότιμη πρόσβαση σε δικαιώματα και υπηρεσίες.

Ο προγραμματισμός της δεύτερης δόσης αποσκοπούσε στη συνεκτίμηση των συστάσεων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τη διευκόλυνση[30], η οποία εκδόθηκε τον Νοέμβριο του 2018 (βλέπε επίσης την ενότητα «Έλεγχος» κατωτέρω). Το Ελεγκτικό Συνέδριο έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στην ανάγκη για κοινή στρατηγική για την κινητοποίηση του ανθρωπιστικού και του αναπτυξιακού σκέλους της διευκόλυνσης, την πρόβλεψη της μετάβασης από τη χρηματοδότηση από τη διευκόλυνση στις εθνικές αρχές και τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των επιτευγμάτων της διευκόλυνσης και μετά το πέρας της διάρκειας υλοποίησης της διευκόλυνσης.

Η Επιτροπή, μετά τη στήριξη που έλαβε από τη διευθύνουσα επιτροπή τον Μάιο του 2019 και τη θετική γνώμη της επιτροπής διαχείρισης του ΜΠΒ τον Ιούλιο, θέσπισε ειδικό μέτρο για την υγεία, την προστασία, την κοινωνικοοικονομική στήριξη και τις δημοτικές υποδομές, συνολικού ύψους 1,41 δισ. EUR[31], χρηματοδοτούμενο στο πλαίσιο του αναπτυξιακού σκέλους της διευκόλυνσης. Το εν λόγω μέτρο έδωσε τη δυνατότητα στην Επιτροπή να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις για τη χρηματοδότηση σειράς δράσεων στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης (βλ. περιγραφή ανά τομέα προτεραιότητας κατωτέρω). Παράλληλα, λειτούργησε συμπληρωματικά προς το ειδικό μέτρο για την εκπαίδευση, το οποίο θεσπίστηκε από την Επιτροπή τον Ιούλιο του 2018 και τροποποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2018, συνολικού ύψους 500 εκατ. EUR[32], επίσης στο πλαίσιο του αναπτυξιακού σκέλους της διευκόλυνσης.

Τον Οκτώβριο του 2019, η επιτροπή διαχείρισης του ΜΠΒ εξέδωσε θετική γνώμη για τη θέσπιση μέτρου στήριξης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης προκειμένου να καλυφθεί η συνέχιση των παρεμβάσεων που σχετίζονται με την παρακολούθηση και αξιολόγηση, τον έλεγχο και την επικοινωνία. Το μέτρο θεσπίστηκε επισήμως τον Νοέμβριο του 2019 και ανήλθε σε 11,34 εκατ. EUR. Το εν λόγω μέτρο αναμένεται να εξασφαλίσει τη συνέχιση των δραστηριοτήτων που ξεκίνησαν στο πλαίσιο του μέτρου στήριξης και χρηματοδοτήθηκαν από την πρώτη δόση, καθώς και να καλύψει τα έργα που προγραμματίστηκαν και υλοποιούνται στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης.

Στο πλαίσιο του ανθρωπιστικού σκέλους της διευκόλυνσης, το ποσό των 50 εκατ. EUR του σχεδίου εφαρμογής ανθρωπιστικής βοήθειας (HIP) για το 2018 δεσμεύτηκε και διατέθηκε στο σύνολό του μέσω συμβάσεων για δέκα έργα που κάλυψαν δράσεις στους τομείς της υγείας και της προστασίας. Το υπόλοιπο ποσό του ανθρωπιστικού κονδυλίου δεσμεύτηκε μέσω του σχεδίου εφαρμογής ανθρωπιστικής βοήθειας για το 2019 ύψους 991,88 εκατ. EUR[33], εκ των οποίων έχουν διατεθεί ήδη μέσω συμβάσεων 972 εκατ. EUR, συμπεριλαμβανομένης της επέκτασης του υφιστάμενου Δικτύου Κοινωνικής Προστασίας Εκτάκτου Ανάγκης (ESSN 2) και της υπογραφής νέας σύμβασης για το

[30] Έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_27/SR_TRF_EL.pdf

[31] Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, της 18.7.2019, για τη θέσπιση ειδικού μέτρου για την υγεία, την προστασία, την κοινωνικοοικονομική στήριξη και τις δημοτικές υποδομές στο πλαίσιο της διευκόλυνσης για τους πρόσφυγες στην Τουρκία (Commission Implementing Decision of 18.7.2019 on the adoption of a special measure on health, protection, socio-economic support and municipal infrastructure under the Facility for Refugees in Turkey), Βρυξέλλες, 18.7.2019 C(2019) 5454 final

[32] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/amendment_c_2018_8254_f1_commission_implementing_decision_en_v3_p1_1001796.pdf

[33] Το υπολειπόμενο ποσό του ανθρωπιστικού κονδυλίου προορίζεται για διοικητικές δαπάνες και δαπάνες στήριξης, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στα σχέδια εφαρμογής ανθρωπιστικής βοήθειας.

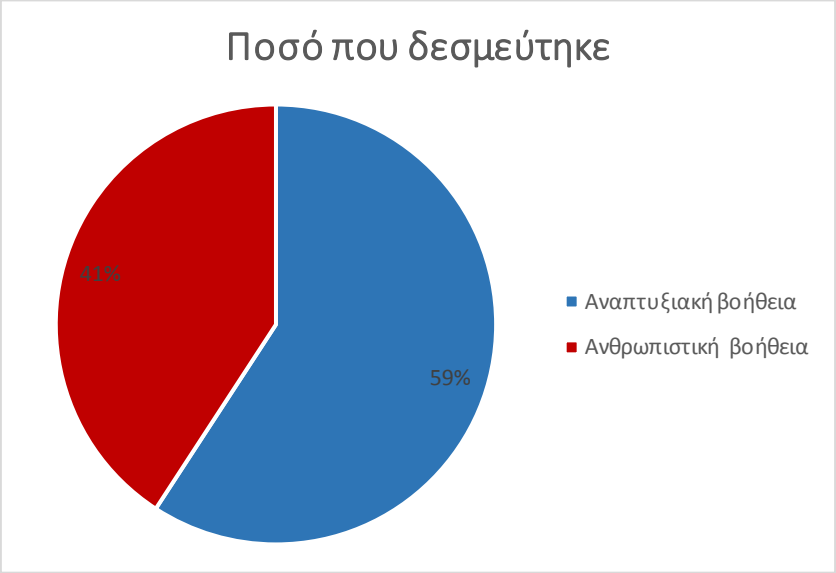
ESSN 3, η υλοποίηση του οποίου προβλέπεται να ξεκινήσει τον Απρίλιο του 2020. Το υπολειπόμενο ποσό των 19,50 εκατ. EUR διατέθηκε ως αποθεματική ικανότητα για πιθανή χρηματοδότηση μέσων ανταπόκρισης στην εισροή νέων προσφύγων από τη Συρία. Δεδομένου ότι το αποθεματικό δεν χρησιμοποιήθηκε το 2019, το εν λόγω ποσό θα πρέπει να διατεθεί μέσω συμβάσεων κατά τους πρώτους μήνες του 2020. Με τον τρόπο αυτόν, θα ολοκληρωθεί η διαδικασία προγραμματισμού για τη δεύτερη δόση.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019 η Επιτροπή διέθεσε το πλήρες επιχειρησιακό κονδύλιο της διευκόλυνσης· από το συνολικό ποσό των 6 δισ. EUR, 4,7 δισ. EUR έχουν διατεθεί μέσω συμβάσεων, εκ των οποίων έχουν εκταμιευτεί 3,2 δισ. EUR.

5. Εφαρμογή της διευκόλυνσης

Η διευκόλυνση έχει δύο σκέλη, ένα σκέλος «ανθρωπιστική βοήθεια» και ένα σκέλος «αναπτυξιακή βοήθεια». Στο πλαίσιο της πρώτης δόσης, σχεδόν 1,4 δισ. EUR και 1,6 δισ. EUR διατέθηκαν στα αντίστοιχα σκέλη. Δεδομένου του παρατεταμένου χαρακτήρα της συριακής κρίσης, οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης επικεντρώνονται όλο και περισσότερο σε δραστηριότητες κοινωνικοοικονομικής στήριξης και στη δημιουργία ευκαιριών διαβίωσης. Στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης, 1,04 δισ. EUR διατέθηκαν στο σκέλος «ανθρωπιστική βοήθεια», ενώ 1,9 δισ. EUR στο σκέλος «αναπτυξιακή βοήθεια».

Όσον αφορά τη διευκόλυνση συνολικά, η κατανομή της ανθρωπιστικής και της αναπτυξιακής βοήθειας έχει ως εξής:

Αναλυτικές πληροφορίες διατίθενται στον επιγραμμικό πίνακα των έργων[34].

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο της διευκόλυνσης παρέχεται βοήθεια βάσει έργων. Οι εκταμιεύσεις εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την ανάθεση μέσω συμβάσεων και την υλοποίηση των παρεμβάσεων της διευκόλυνσης.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται σε μη Σύρους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο. Σκοπός των παρεμβάσεων της διευκόλυνσης είναι πάντοτε η συμμετοχή και των τοπικών κοινοτήτων υποδοχής προσφύγων.

[34] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/facility_table.pdf

Στο πλαίσιο του σκέλους **«ανθρωπιστική βοήθεια»** παρέχεται στήριξη στους πλέον ευάλωτους πρόσφυγες με την παροχή στήριξης με τρόπο προβλέψιμο και αξιοπρεπή, για την κάλυψη των βασικών αναγκών και την προστασία τους. Επίσης, αντιμετωπίζονται οι ελλείψεις στην παροχή υπηρεσιών με εξειδικευμένους οργανισμούς και εταίρους στον τομέα της υγείας και της εκπαίδευσης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Η ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ διέπεται από την ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανθρωπιστική βοήθεια του 2007[35], η οποία προβλέπει ότι η ΕΕ, ως φορέας παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας, συμμορφώνεται προς τις αρχές του ανθρωπισμού, της ουδετερότητας, της αμεροληψίας και της ανεξαρτησίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 214 της ΣΛΕΕ, και στον κανονισμό για την ανθρωπιστική βοήθεια (αριθ. 1257/96)[3637].

Στο πλαίσιο του ανθρωπιστικού σκέλους της διευκόλυνσης, έχουν υλοποιηθεί συνολικά 64 έργα από 19 εταίρους στο πλαίσιο της πρώτης και της δεύτερης δόσης της διευκόλυνσης. Σκοπός των εν λόγω έργων είναι η κάλυψη βασικών αναγκών και αναγκών στους τομείς της προστασίας, της εκπαίδευσης και της υγείας των πλέον ευάλωτων προσφύγων στην Τουρκία. Όλες οι συμβάσεις στο πλαίσιο της πρώτης δόσης έχουν ολοκληρωθεί, εκτός από πέντε έργα που θα ολοκληρωθούν το 2020. Στο πλαίσιο της πρώτης δόσης, περίπου 1,4 δισ. EUR διατέθηκαν μέσω συμβάσεων στο σκέλος «ανθρωπιστική βοήθεια» και 1,3 δισ. EUR εκταμιεύθηκαν, ενώ στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης, 1,022 δισ. EUR διατέθηκαν μέσω συμβάσεων και 590 εκατ. EUR εκταμιεύθηκαν την 31η Δεκεμβρίου 2019.

Στο πλαίσιο της **αναπτυξιακής βοήθειας**, υποστηρίζονται οι πιο μακροπρόθεσμες ανάγκες στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης των προσφύγων, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες και τις ευκαιρίες διαβίωσης, καθώς και στον τομέα των δημοτικών υποδομών. Επίσης, το σκέλος επικεντρώνεται στις ευάλωτες ομάδες και συμπεριλαμβάνει στις παρεμβάσεις του τη διάσταση του φύλου, λ.χ. προστασία των γυναικών και των κοριτσιών από τη σεξουαλική βία και τη βία λόγω φύλου και βελτίωση της πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη όσον αφορά τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία.

Στο πλαίσιο του αναπτυξιακού σκέλους της διευκόλυνσης, εξακολουθεί να σημειώνεται ικανοποιητική πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση 26 έργων που ανατέθηκαν μέσω συμβάσεων στο πλαίσιο της πρώτης δόσης. Από τα εν λόγω έργα, 15 έργα συνολικού ύψους 293 εκατ. EUR υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Περιφερειακού Καταπιστευματικού Ταμείου της ΕΕ για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης (EUTF), πέραν της επιχορήγησης που τελεί υπό άμεση διαχείριση μέσω του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας[38].

Οι εκταμιεύσεις προς εταίρους υλοποίησης ανέρχονται σε 1,59 δισ. EUR από σύνολο 1,6 δισ. EUR που διατέθηκαν για αναπτυξιακή βοήθεια στο πλαίσιο της πρώτης δόσης[39]. Στο πλαίσιο της δεύτερης

[35] Κοινή δήλωση του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών.

[36] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/96 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 1996, σχετικά με την ανθρωπιστική βοήθεια.

[37] Η ανθρωπιστική βοήθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βασίζεται σε ετήσια σχέδια εφαρμογής ανθρωπιστικής βοήθειας (HIP) ανά χώρα. Το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής και των εταίρων της στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας καθορίζεται από τις χρηματοδοτικές και διοικητικές συμφωνίες-πλαίσια που συνάπτει η Επιτροπή με διεθνείς οργανισμούς και από συμβάσεις-πλαίσια εταιρικής σχέσης με μη κυβερνητικές οργανώσεις.

[38] Η διαχείριση των πόρων του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας στο πλαίσιο της διευκόλυνσης γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες για τις εξωτερικές δράσεις που περιλαμβάνονται στον τίτλο IV του δεύτερου μέρους του δημοσιονομικού κανονισμού και στους κανόνες εφαρμογής του.

[39] Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται επίσης εκταμιεύσεις στο πλαίσιο έργων που υλοποιούνται από το Περιφερειακό Καταπιστευματικό Ταμείο της ΕΕ για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης, αλλά δεν έχουν ακόμη καταλογιστεί στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

δόσης της διευκόλυνσης, περισσότερα από 700 εκατ. EUR διατέθηκαν μέσω συμβάσεων και 165 εκατ. EUR έχουν ήδη εκταμιευθεί.

Η πρόοδος που σημειώθηκε ανά τομέα προτεραιότητας όσον αφορά τον προγραμματισμό και την υλοποίηση της βοήθειας που χρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο των δύο δόσεων της διευκόλυνσης έχει ως εξής:

Εκπαίδευση

Στο πλαίσιο του ανθρωπιστικού σκέλους της διευκόλυνσης, το πρόγραμμα για την υπό όρους μεταφορά χρημάτων για την Εκπαίδευση (CCTE) εξακολουθεί να εφαρμόζεται με επιτυχία. Το εν λόγω πρόγραμμα υποστηρίζει την εγγραφή και φοίτηση παιδιών προσφύγων στο σχολείο μέσω της παροχής διμηνιαίων πληρωμών σε οικογένειες προσφύγων, υπό την προϋπόθεση ότι οι μαθητές φοιτούν κανονικά στο σχολείο. Το πρόγραμμα CCTE 2, το οποίο μέχρι το τέλος του 2019 παρείχε στήριξη σε πάνω από 500 000 παιδιά προσφύγων, θα συνεχιστεί έως τον Οκτώβριο του 2020. Η χρηματοδότηση της ανθρωπιστικής βοήθειας στήριξε επίσης τη μη τυπική εκπαίδευση και την εγγραφή παιδιών που δεν πηγαίνουν σχολείο, στο πλαίσιο της πρώτης και της δεύτερης δόσης της διευκόλυνσης. Συνεπώς, πάνω από 180 εκατ. EUR έχουν δεσμευτεί για τον τομέα της εκπαίδευσης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Όσον αφορά την αναπτυξιακή βοήθεια, η πρώτη άμεση επιχορήγηση προς το τουρκικό Υπουργείο Εθνικής Παιδείας[40] για την προώθηση της ένταξης και της πρόσβασης των παιδιών από τη Συρία σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2019, ωστόσο συνεχίζεται στο πλαίσιο του «PIKTES II[41]», με προϋπολογισμό ύψους 400 εκατ. EUR. Η υλοποίηση αναμένεται να συνεχιστεί έως τον Δεκέμβριο του 2021. Στο πλαίσιο του PICTES, απασχολήθηκαν περισσότεροι από 4 000 καθηγητές τουρκικής γλώσσας για την παροχή μαθημάτων γλώσσας σε περισσότερα από 230 000 παιδιά, και πάνω από 52 000 μαθητές παρακολούθησαν μαθήματα για την κάλυψη κενών και έλαβαν επιπρόσθετη ενισχυτική διδασκαλία. Τον Ιούνιο του 2019, ο αριθμός του εκπαιδευτικού προσωπικού που έλαβε κατάρτιση ξεπέρασε τις 170 000. Περίπου 5 000 εργαζόμενοι έλαβαν στήριξη μέσω μισθών ή κινήτρων. Στο πλαίσιο του «PIKTES II», η διευκόλυνση εξακολουθεί να αυξάνει τα ποσοστά πρόσβασης των μαθητών από τη Συρία στην εκπαίδευση και να βελτιώνει την επιχειρησιακή ικανότητα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και του προσωπικού, καθώς και την ποιότητα της εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο της πρώτης δόσης, δύο από τα έξι έργα που υλοποιήθηκαν από το Καταπιστευματικό Ταμείο της ΕΕ (EUTF) συνολικού ύψους 120 εκατ. EUR [τα οποία καλύπτουν πρωτίστως τον τομέα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), καθώς και την τριτοβάθμια εκπαίδευση] συνεχίζονται και αναμένεται να ολοκληρωθούν το 2020.

Ουσιαστική πρόοδος έχει σημειωθεί όσον αφορά την αναβάθμιση των σχολείων και περισσότερα από 900 σχολεία, σε σύνολο 970, έχουν πλέον εξοπλιστεί και ανακαινιστεί. Η ανέγερση σχολικών κτιρίων βρίσκεται σε καλό δρόμο και ήδη έχουν κατασκευαστεί 45 σχολεία. Στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης, η διευκόλυνση προβλέπει ποσό ύψους 100 εκατ. EUR για πρόσθετες εκπαιδευτικές υποδομές. Κατόπιν πρόσκλησης υποβολής προτάσεων που δρομολόγησε η Αντιπροσωπεία της ΕΕ στην Τουρκία, τον Αύγουστο υπεγράφη σύμβαση με την KfW για την ανέγερση περίπου δέκα σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, 170 νηπιαγωγείων και ενός κέντρου δημόσιας εκπαίδευσης. Επιπλέον, βρίσκεται σε εξέλιξη ένα έργο καθαρής ενέργειας ύψους 40 εκατ. EUR στο

[40] Το έργο ονομάζεται «PICTES – Προώθηση της ένταξης των παιδιών από τη Συρία στο τουρκικό εκπαιδευτικό σύστημα»

[41] Προώθηση της ένταξης των παιδιών από τη Συρία στο τουρκικό εκπαιδευτικό σύστημα (PIKTES) II

πλαίσιο του EUTF, με στόχο την ενεργειακή τροφοδοσία σχολείων μέσω της κατασκευής δύο ηλιακών πάρκων και της εγκατάστασης ηλιακών συλλεκτών στις στέγες 120 σχολικών κτιρίων.

Προστασία

Το ανθρωπιστικό σκέλος της διευκόλυνσης παρείχε στήριξη στη διαδικασία καταγραφής και εξακρίβωσης για τη νομιμοποίηση του καθεστώτος των προσφύγων στη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης της Μετανάστευσης (DGMM)[42] της Τουρκίας και τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε κοινωνικές υπηρεσίες. Στο πλαίσιο της πρώτης δόσης, σχεδόν 185 εκατ. EUR διατέθηκαν για τον συγκεκριμένο σκοπό, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης της προστασίας. Στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης, πάνω από 75 εκατ. EUR διατέθηκαν μέσω συμβάσεων για τη στήριξη της συνεχούς καταγραφής και επικαιροποίησης του καθεστώτος των προσφύγων, καθώς και για να συνεχιστεί η διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε εξειδικευμένες υπηρεσίες προστασίας και κοινωνικές υπηρεσίες που παρέχονται από την κυβέρνηση.

Το αναπτυξιακό σκέλος μέσω του EUTF συνέδραμε στην υποδοχή των προσφύγων σε κοινοτικά κέντρα και στην περαιτέρω παραπομπή ευάλωτων προσφύγων σε κατάλληλες υπηρεσίες στην Τουρκία. Μετά τη θέσπιση του ειδικού μέτρου τον Ιούλιο του 2019, κατά τον χρόνο σύνταξης της παρούσας έκθεσης, βρισκόταν υπό διαπραγμάτευση άμεση επιχορήγηση ύψους 20 εκατ. EUR προς το Υπουργείο Εργασίας, Οικογένειας και Κοινωνικών Υπηρεσιών, η οποία αναμένεται να βελτιώσει την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών πρόληψης και προστασίας στους πλέον ευάλωτους πρόσφυγες και τα μέλη των κοινοτήτων υποδοχής.

Υγεία

Δεδομένης της αυξανόμενης στήριξης που παρέχεται στις υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης μέσω του αναπτυξιακού σκέλους της διευκόλυνσης, στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης οι εταίροι του ανθρωπιστικού σκέλους παρέχουν επί του παρόντος περιορισμένο αριθμό κινητών υπηρεσιών (για την αντιμετώπιση επειγουσών αναγκών πρωτοβάθμιας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας) και εξειδικευμένων υπηρεσιών, όπως υπηρεσίες ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής στήριξης, καθώς και φυσιοθεραπείας/σωματικής αποκατάστασης. Στον τομέα προτεραιότητας της υγείας, η πλήρης μετάβαση στον προγραμματισμό ανάπτυξης αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2020.

Στο πλαίσιο του αναπτυξιακού σκέλους, η υλοποίηση της άμεσης επιχορήγησης «SIHHAT»[43] στο Υπουργείο Υγείας αναμένεται να συνεχιστεί έως τον Νοέμβριο του 2020. Ο αριθμός των λειτουργικών κέντρων υγείας για μετανάστες ανήλθε σε 176 και 3 181 μέλη υγειονομικού προσωπικού προσλήφθηκαν έως το τέλος του 2019. Ο ρυθμός υλοποίησης του έργου είναι ικανοποιητικός, με απτά αποτελέσματα στον τομέα. Η εστίαση του έργου SIHHAT έχει ενισχυθεί προκειμένου να διευκολυνθούν εξειδικευμένες υπηρεσίες στήριξης, όπως υπηρεσίες ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής στήριξης, φυσιοθεραπείας και αποκατάστασης, καθώς και η ενσωμάτωση των υπηρεσιών προστασίας (που έλαβαν στο παρελθόν στήριξη στο πλαίσιο του ανθρωπιστικού σκέλους) στα κέντρα υγείας για μετανάστες. Παράλληλα, στο πλαίσιο του EUTF υλοποιείται ένα έργο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, το οποίο περιλαμβάνει παροχή στήριξης σε κέντρα εκπαίδευσης στον τομέα της υγείας μεταναστών, επιμόρφωση ιατρικού προσωπικού από τη Συρία και πιστοποίηση

[42] Η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης της Μετανάστευσης του τουρκικού Υπουργείου Εσωτερικών

[43] SIHHAT σημαίνει «Βελτίωση της κατάστασης της υγείας του πληθυσμού Σύρων που βρίσκονται υπό καθεστώς προσωρινής προστασίας και συναφείς υπηρεσίες που παρέχονται από τις τουρκικές αρχές» και πρόκειται για άμεση επιχορήγηση ύψους 300 εκατ. EUR προς το τουρκικό Υπουργείο Υγείας για την εξασφάλιση της πρόσβασης των προσφύγων σε υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Σύρων γιατρών και νοσηλευτών για τη στελέχωση των κέντρων υγείας για μετανάστες. Η δεύτερη επιχορήγηση ύψους 210 εκατ. EUR προς το Υπουργείο Υγείας (SIHHAT 2) αναμένεται να ξεκινήσει το καλοκαίρι του 2020, ενώ συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις για τη σύμβαση. Η εν λόγω επιχορήγηση όχι μόνο θα διασφαλίσει τη συνέχιση των υφιστάμενων υπηρεσιών υγείας, αλλά αποσκοπεί και στην ενίσχυση εξειδικευμένων υπηρεσιών όπως οι υπηρεσίες αναπαραγωγικής υγείας, ψυχικής υγείας και σωματικής αποκατάστασης. Οι υποδομές υγείας υποστηρίζονται επίσης μέσω της ανέγερσης νοσοκομείων στις επαρχίες Kilis και Hatay. Μετά τη θέσπιση του ειδικού μέτρου τον Ιούλιο του 2019, διατέθηκε κονδύλιο ύψους 90 εκατ. EUR για πρόσθετα μικρής κλίμακας έργα ανέγερσης και/ή αποκατάστασης των υποδομών υγείας. Η διαδικασία σύναψης συμβάσεων θα δρομολογηθεί κατά τη διάρκεια του 2020.

Εξακολουθούν να εκφράζονται ακόμη ανησυχίες όσον αφορά την πρόσβαση των προσφύγων που βρίσκονται εκτός του αρχικού τόπου καταγραφής τους ή εν κινήσει σε υπηρεσίες υγείας, πρόσβαση η οποία περιορίζεται σε υπηρεσίες επείγουσας ιατρικής περίθαλψης και σε εμβολιασμούς. Το γεγονός αυτό έχει αρνητικές επιπτώσεις στους πρόσφυγες που βρίσκονται εν κινήσει, στους εποχιακούς εργαζομένους και στους πρόσφυγες που επανεγκαταστάθηκαν σε άλλες επαρχίες. Η Επιτροπή παρακολουθεί στενά τις αλλαγές πολιτικής και επιδιώκει να προσεγγίσει τον πληθυσμό των πληττόμενων προσφύγων μέσω δραστηριοτήτων κινητής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο πλαίσιο του SIHHAT.

Δημοτικές υποδομές

Βρίσκεται σε εξέλιξη η κατασκευή υποδομών διαχείρισης αποβλήτων και λυμάτων στις επαρχίες Kilis, Hatay, Gaziantep και Sanliurfa στο πλαίσιο έργου του EUTF το οποίο υλοποιείται από το αναπτυξιακό πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών (UNDP). Επιπλέον, διατέθηκαν πυροσβεστικά οχήματα και τεχνική βοήθεια για την αύξηση της ικανότητας των τοπικών θεσμικών οργάνων να ανταποκρίνονται σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος που προκηρύχθηκε τον Δεκέμβριο του 2018, επιλέχθηκαν προσωρινά ορισμένα έργα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης. Τα έργα αυτά περιλαμβάνουν, αφενός, δράσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης και της ποιότητας όσον αφορά τις δημοτικές υπηρεσίες στους τομείς της υδροδότησης, της διαχείρισης λυμάτων και στερών αποβλήτων στις περιοχές που πλήττονται περισσότερο από την εισροή προσφύγων και, αφετέρου, μια μικρότερη συνιστώσα για υποδομές αναψυχής με σκοπό τη στήριξη της κοινωνικής συνοχής. Η πρώτη σύμβαση με την Agence Française de Développement υπογράφηκε τον Δεκέμβριο του 2019, ενώ συνεχίζονται επί του παρόντος οι διαπραγματεύσεις με άλλους εταίρους υλοποίησης.

Βασικές ανάγκες και κοινωνικοοικονομική στήριξη

Σκοπός των παρεμβάσεων στον συγκεκριμένο τομέα προτεραιότητας είναι η εξασφάλιση στήριξης για τις βασικές ανάγκες των πλέον ευάλωτων προσφύγων και η ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της αυτοδυναμίας των προσφύγων. Με τον τρόπο αυτόν, θα καταστεί δυνατή η μετάβαση από την εξάρτηση από συστήματα κοινωνικής πρόνοιας στην αυξημένη ανεξαρτησία και σε ευκαιρίες διαβίωσης για όσους διαθέτουν τις αναγκαίες ικανότητες και δεξιότητες.

Το Δίκτυο Κοινωνικής Προστασίας Εκτάκτου Ανάγκης (ESSN), ένα πρόγραμμα ανθρωπιστικής κοινωνικής βοήθειας, προσφέρει σε μηνιαία βάση μετρητά, χωρίς περιορισμό χρήσης, για διάφορους σκοπούς σε ευάλωτους πρόσφυγες. Έως τον Δεκέμβριο του 2019, παρείχε στήριξη σε περισσότερους από 1,7 εκατομμύρια ευάλωτους πρόσφυγες για την κάλυψη των βασικών αναγκών τους. Το δεύτερο στάδιο του ESSN αναμένεται να διαρκέσει έως τον Απρίλιο του 2020, οπότε θα ξεκινήσει νέα σύμβαση ύψους 500 εκατ. EUR (ESSN 3) με τη Διεθνή Ομοσπονδία του Ερυθρού Σταυρού. Με την εν λόγω σύμβαση αναμένεται να καταστεί δυνατή η παροχή στήριξης στους πλέον ευάλωτους

πρόσφυγες έως τις αρχές του 2021. Το συνολικό ποσό που διατέθηκε για την αντιμετώπιση των βασικών αναγκών στο πλαίσιο του ανθρωπιστικού σκέλους της διευκόλυνσης υπερβαίνει το 1,8 δισ. EUR.

Δεδομένου του παρατεταμένου χαρακτήρα της συριακής κρίσης, οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης επικεντρώνονται όλο και περισσότερο σε δραστηριότητες κοινωνικοοικονομικής στήριξης και στη δημιουργία ευκαιριών διαβίωσης. Κατά τον χρόνο σύνταξης της παρούσας έκθεσης, βρισκόταν υπό διαπραγμάτευση άμεση επιχορήγηση προς το Υπουργείο Εργασίας, Οικογένειας και Κοινωνικών Υπηρεσιών, η οποία αναμένεται να καταστήσει δυνατή την παροχή στήριξης στους πλέον ευάλωτους πρόσφυγες σε επίπεδο εφάμιλλο με την κοινωνική βοήθεια που παρέχει το τουρκικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Η συνύπαρξη του ESSN και της άμεσης επιχορήγησης απαιτεί προσεκτικό συντονισμό και σχεδιασμό των τρόπων εφαρμογής, ώστε να διασφαλιστούν οι συνέργειες, να αποφευχθεί η διπλή χρηματοδότηση και να εξασφαλιστεί η προοδευτική μετάβαση από την ανθρωπιστική στην αναπτυξιακή βοήθεια. Οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να διεξαχθούν παράλληλα με την υλοποίηση των έργων κοινωνικοοικονομικής στήριξης στο πλαίσιο της πρώτης δόσης, συνολικού ύψους άνω των 185 εκατ. EUR. Δραστηριότητες όπως η παροχή συμβουλών επαγγελματικού προσανατολισμού, τα προγράμματα κατάρτισης στον χώρο εργασίας και η απλούστευση της διαδικασίας χορήγησης άδειας εργασίας αναμένεται να παρέχουν στήριξη τόσο στους Σύρους πρόσφυγες όσο και στις κοινότητες υποδοχής. Στόχος είναι η αύξηση της απασχολησιμότητάς τους και η διευκόλυνση της πρόσβασής τους στην αγορά εργασίας. Η Παγκόσμια Τράπεζα, σε συνεργασία με τον τουρκικό οργανισμό απασχόλησης İŞKUR και το Υπουργείο Οικογένειας, Εργασίας και Κοινωνικών Υπηρεσιών, υλοποιεί έργο ύψους 50 εκατ. EUR. Επιπλέον, παρέχονται μικρές επιχορηγήσεις για επιχειρήσεις και επιχειρηματική κατάρτιση σε νεοφυείς και υφιστάμενες επιχειρήσεις Σύρων προσφύγων και κοινοτήτων υποδοχής, σε συνεργασία με τον KOSGEB, τον οργανισμό ανάπτυξης μικρών και μεσαίων βιομηχανιών της Τουρκίας. Ένα επιπλέον έργο που υλοποιείται από την Παγκόσμια Τράπεζα στηρίζει την ανάπτυξη και εφαρμογή ενός μοντέλου κοινωνικής επιχειρηματικότητας για γυναίκες, με σκοπό την παροχή βιώσιμων προσοδοφόρων δραστηριοτήτων τόσο στις ευάλωτες γυναίκες πρόσφυγες από τη Συρία όσο και στις γυναίκες της Τουρκίας.

Στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης και κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος τον Δεκέμβριο του 2018, έχουν επιλεγεί διάφορα έργα συνολικού ύψους 465 εκατ. EUR με οντότητες που έχουν υποβληθεί σε αξιολόγηση κατά πυλώνες. Οι σχεδιαζόμενες δραστηριότητες αποσκοπούν στην αύξηση της απασχολησιμότητας και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων των προσφύγων και των κοινοτήτων υποδοχής, στη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται όσον αφορά την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, στην αντιστοίχιση προσφοράς και ζήτησης στην αγορά, καθώς και στη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη, καταχώριση και επέκταση των επιχειρήσεων. Οι δραστηριότητες θα πρέπει να απευθύνονται τόσο στους πρόσφυγες όσο και στις κοινότητες υποδοχής, σε μια προσπάθεια να τονωθεί η κοινωνική συνοχή και να καταπολεμηθούν τα στερεότυπα που οδηγούν σε κοινωνικές εντάσεις. Τα πρώτα δύο έργα υπογράφηκαν τον Δεκέμβριο του 2019 με την Expertise France και το Διεθνές Κέντρο για την Ανάπτυξη Μεταναστευτικής Πολιτικής (ICMPD).

Πτυχές που αφορούν το φύλο στο πλαίσιο των έργων της διευκόλυνσης

Η Επιτροπή δεσμεύεται να εφαρμόσει το σχέδιο δράσης της ΕΕ για θέματα φύλου II (GAP) «Μεταμορφώνοντας τις ζωές των κοριτσιών και των γυναικών μέσα από τις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ 2016-2020» σχετικά με την ενίσχυση της ισότητας των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών στην εξωτερική δράση της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η προώθηση, προστασία και εκπλήρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και κοριτσιών, η ισότητα των φύλων και η χειραφέτηση των

γυναικών και κοριτσιών αποτελούν πρωταρχικές προτεραιότητες και στόχους της ΕΕ που καθοδηγούν τις παρεμβάσεις της διευκόλυνσης για τους πρόσφυγες στην Τουρκία.

Ειδικότερα, το ανθρωπιστικό σκέλος της διευκόλυνσης διέπεται από την πολιτική της ECHO για θέματα φύλου του 2013 με τίτλο «Gender in Humanitarian Aid: different needs, adapted response» (Η διάσταση του φύλου στην ανθρωπιστική βοήθεια: διαφορετικές ανάγκες, προσαρμοσμένη απάντηση). Αυτό έχει ως συνέπεια να ζητείται από τους εταίρους να διενεργούν αναλύσεις της διάστασης του φύλου κατά την έναρξη των προγραμμάτων, να προσαρμόζουν τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων σύμφωνα με τους διαφορετικούς κινδύνους και ευκαιρίες που αντιμετωπίζουν οι ομάδες φύλου, και να υποβάλλουν έκθεση αποτελεσμάτων με χωριστά στοιχεία ανά φύλο.

Ως εκ τούτου, τα θέματα φύλου λαμβάνονται υπόψη και ενσωματώνονται σε όλα τα έργα της διευκόλυνσης. Οι παρεμβάσεις της διευκόλυνσης σχεδιάζονται με στόχο την προώθηση της παροχής ίσων ευκαιριών σε άνδρες και γυναίκες, αγόρια και κορίτσια. Για την παρακολούθηση του εν λόγω στοιχείου συγκεντρώνονται δεδομένα κατά φύλο. Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου συνδυάζεται με ειδικές δράσεις που έχουν αναπτυχθεί για να διασφαλίσουν την πρόοδο στον εν λόγω τομέα. Η διευκόλυνση συνεργάζεται με εταίρους υλοποίησης οι οποίοι διαθέτουν άρτια πείρα στη συγκεκριμένη προσέγγιση, καθώς και την ικανότητα διαλόγου με τις τουρκικές αρχές. Σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά (UNICEF), η μονάδα των ΗΕ για τις Γυναίκες και η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ).

Διαχείριση της μετανάστευσης

Στον συγκεκριμένο τομέα χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο της πρώτης δόσης της διευκόλυνσης δύο έργα. Το πρώτο έργο παρείχε ενωσιακή στήριξη για την ενίσχυση των ικανοτήτων της Τουρκικής Ακτοφυλακής όσον αφορά την πραγματοποίηση επιχειρήσεων έρευνας και διάσωσης. Έξι σωστικά σκάφη παραδόθηκαν το 2018 και 1 081 μέλη της Τουρκικής Ακτοφυλακής έλαβαν εκπαίδευση σχετικά με τα ανθρωπιστικά πρότυπα. Το δεύτερο έργο αποσκοπούσε στην παροχή στήριξης για την εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας μέσω συνδρομής προς τη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης της Μετανάστευσης όσον αφορά τη διαχείριση των επιστροφών από την ΕΕ και τις καθημερινές δραστηριότητες σε 21 κέντρα απομάκρυνσης. Η διευκόλυνση κάλυψε τις δαπάνες που συνεπάγεται η διαχείριση των επιστροφών (μεταφορά, φιλοξενία) 369 Σύρων και 1 605 μη Σύρων, καθώς και την κατασκευή κέντρου απομάκρυνσης 750 ατόμων. Το έργο κάλυψε δαπάνες για φάρμακα, τρόφιμα, είδη ατομικής υγιεινής, ρουχισμό, τηλεφωνικές κάρτες για παράτυπους μετανάστες που συνελήφθησαν στην Τουρκία και επιστράφηκαν από την ΕΕ, καθώς και τα λειτουργικά έξοδα των κέντρων απομάκρυνσης. Το έργο χρηματοδότησε επίσης τους μισθούς 186 μελών προσωπικού για την παροχή υπηρεσιών σε μετανάστες σε 21 κέντρα απομάκρυνσης, συμπεριλαμβανομένων ψυχολόγων (24), κοινωνικών λειτουργών (17), διερμηνέων (54), τεχνολόγων τροφίμων (15), τεχνικών (43) και οδηγών (33). Το έργο αυτό ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2019. Δεν προβλέπεται ειδική πίστωση στον προϋπολογισμό για τον εν λόγω τομέα στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης.

6. Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης της διευκόλυνσης έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να αναπτύσσεται σταδιακά και να βελτιώνεται συνεχώς.

Πλαίσιο αποτελεσμάτων

Το πλαίσιο αποτελεσμάτων της διευκόλυνσης αντικατοπτρίζει το στρατηγικό πλαίσιο της διευκόλυνσης αυτής καθαυτής, καθώς και τις συγκεκριμένες δράσεις που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της διευκόλυνσης και τα λογικά πλαίσιά τους. Το πλαίσιο αποτελεσμάτων αναπτύχθηκε από τον

Αύγουστο του 2016 έως τον Μάρτιο του 2017 μέσω διαβούλευσης με τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένης της διευθύνουσας επιτροπής της διευκόλυνσης, των αρμόδιων τουρκικών αρχών, καθώς και των αρμόδιων υπηρεσιών της Επιτροπής. Τον Μάρτιο του 2017 κοινοποιήθηκε το πρώτο σχέδιο στη διευθύνουσα επιτροπή, ενώ η αναθεωρημένη έκδοση κοινοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2018.

Το πλαίσιο αποτελεσμάτων υποβλήθηκε σε περαιτέρω αναθεώρηση προκειμένου να διασφαλιστεί η επικαιροποίηση και ευθυγράμμισή του με τους επικαιροποιημένους τομείς προτεραιότητας στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης της διευκόλυνσης. Βασικός στόχος είναι να καταστεί δυνατή η παρακολούθηση των επιδόσεων και η υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματα, τόσο σε επίπεδο εκροών όσο και σε επίπεδο αποτελεσμάτων για τη διευκόλυνση συνολικά. Το τελικό σχέδιο του αναθεωρημένου πλαισίου αποτελεσμάτων κοινοποιήθηκε στη διευθύνουσα επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2019.

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων σε επίπεδο διευκόλυνσης

Την άνοιξη του 2017 δρομολογήθηκε παρακολούθηση σε επίπεδο διευκόλυνσης. Τα δεδομένα παρακολούθησης παράγονται σε επίπεδο εκροών από τους εταίρους υλοποίησης σύμφωνα με την υποχρέωσή τους δυνάμει της εκάστοτε σύμβασης. Τον Μάιο του 2017 εκδόθηκε ένα πρώτο αίτημα για δεδομένα παρακολούθησης και ακολούθησαν τρεις κύκλοι υποβολής εκθέσεων το 2017. Οι κύκλοι υποβολής εκθέσεων συνεχίστηκαν το 2018 και το 2019· βάσει αυτών, δημοσιεύτηκαν εκθέσεις παρακολούθησης της διευκόλυνσης σε εξαμηνιαία βάση, με την πιο πρόσφατη έκθεση παρακολούθησης να καλύπτει την περίοδο έως τον Ιούνιο του 2019.[44]

Οι πρώτοι κύκλοι συλλογής δεδομένων σχεδιάστηκαν ως πιλοτικό στάδιο για τους δείκτες εκροών του πλαισίου αποτελεσμάτων. Συνέβαλαν καθοριστικά στην εξοικείωση των εταίρων υλοποίησης με τις απαιτήσεις παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων της διευκόλυνσης, καθώς και στη δοκιμή της σκοπιμότητας των προτεινόμενων δεικτών. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι ένα σημαντικό μέρος του χαρτοφυλακίου δράσεων της διευκόλυνσης ανατέθηκε μέσω συμβάσεων προς το τέλος του 2017 και ότι η υλοποίηση των αντίστοιχων δράσεων ξεκίνησε το 2018.

Τα δεδομένα που αφορούν τους δείκτες του πλαισίου αποτελεσμάτων της διευκόλυνσης υποβάλλονται από τους εταίρους υλοποίησης στις αναθέτουσες αρχές, δηλαδή στην Αντιπροσωπεία της ΕΕ στην Τουρκία, το Περιφερειακό Καταπιστευματικό Ταμείο της ΕΕ για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης (EUTF) και τη ΓΔ ECHO, με χρήση κοινού προτύπου παρακολούθησης. Τα δεδομένα ενοποιούνται από την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή και υποβάλλονται στη γραμματεία της διευκόλυνσης για συγκέντρωση και ανάλυση. Η διαδικασία υποστηρίζεται τεχνικά από εσωτερικό εργαλείο ΤΠ —την πλατφόρμα παρακολούθησης της διευκόλυνσης— το οποίο επιτρέπει την αυτόματη συγκέντρωση, ανάλυση και απεικόνιση των δεδομένων. Τα βασικά χαρακτηριστικά της πλατφόρμας παρακολούθησης της διευκόλυνσης παρουσιάστηκαν κατά τη συνεδρίαση της διευθύνουσας επιτροπής τον Δεκέμβριο του 2019.

Τεχνική βοήθεια για την παρακολούθηση

Τον Μάιο του 2017 εκδόθηκε η πρώτη εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τη θέσπιση μέτρου στήριξης για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τον έλεγχο και την επικοινωνία της διευκόλυνσης για τους πρόσφυγες στην Τουρκία. Αυτό επέτρεψε την παροχή τεχνικής βοήθειας για τη στήριξη της παρακολούθησης της διευκόλυνσης τόσο σε επίπεδο δράσης/σύμβασης όσο και σε

[44] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/facility_results_framework_monitoring_report.pdf

επίπεδο διευκόλυνσης. Η σύμβαση τεχνικής βοήθειας για την παρακολούθηση υπογράφηκε τον Ιανουάριο του 2018 και βρίσκεται στο στάδιο της εφαρμογής. Η ανάθεση έχει δύο διακριτά μέρη. Το πρώτο μέρος συνίσταται στη στήριξη της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων σε επίπεδο διευκόλυνσης. Αυτό περιλαμβάνει την περιοδική αναθεώρηση του πλαισίου αποτελεσμάτων, την αναθεώρηση της γραμμής βάσης και των τιμών-στόχων, καθώς και τις μεθόδους μέτρησης των δεικτών και σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες. Η ομάδα τεχνικής βοήθειας είναι επίσης υπεύθυνη για την υποστήριξη της γραμματείας της διευκόλυνσης όσον αφορά τη διενέργεια ανάλυσης πρώτου επιπέδου για τα δεδομένα παρακολούθησης που συλλέγονται σε τριμηνιαία βάση μέσω της πλατφόρμας παρακολούθησης της διευκόλυνσης, καθώς και την κατάρτιση των εξαμηνιαίων εκθέσεων παρακολούθησης της διευκόλυνσης. Το δεύτερο μέρος της ανάθεσης συνίσταται στην υποστήριξη της Αντιπροσωπείας της ΕΕ όσον αφορά την παρακολούθηση των δράσεων/συμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τη διευκόλυνση στο πλαίσιο του αναπτυξιακού σκέλους, συμπεριλαμβανομένης της επαλήθευσης των δεδομένων μέσω τακτικών ή ad hoc αποστολών παρακολούθησης. Πράγματι, λόγω του μεγέθους ορισμένων παρεμβάσεων της διευκόλυνσης και της γεωγραφικής διασποράς των δραστηριοτήτων, η Αντιπροσωπεία χρειάζεται υποστήριξη για τους επιτόπιους ελέγχους. Έως το τέλος του Δεκεμβρίου 2019, είχαν ολοκληρωθεί 135 αποστολές παρακολούθησης: έξι αποστολές παρακολούθησης με γνώμονα τα αποτελέσματα πραγματοποιήθηκαν από ειδικούς εμπειρογνώμονες, 31 αποστολές από την ομάδα τεχνικής βοήθειας και 98 αποστολές επιτόπιων ελέγχων/παρακολούθησης πραγματοποιήθηκαν από τους αρμόδιους διαχειριστές προγραμμάτων της Αντιπροσωπείας της ΕΕ. Πάνω από το 28 % όλων αυτών των αποστολών παρακολούθησης αφορούσαν τις άμεσες επιχορηγήσεις στο Υπουργείο Παιδείας, το Υπουργείο Υγείας και τη Γενική Διεύθυνση για τη Διαχείριση της Μετανάστευσης.

Τον Νοέμβριο του 2019, η Επιτροπή θέσπισε δεύτερο μέτρο στήριξης για τη συμπλήρωση, συνέχιση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν στο πλαίσιο του πρώτου μέτρου στήριξης. Ο ανθρωπιστικός πυλώνας της διευκόλυνσης παρακολουθείται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις. Η παρακολούθηση όλων των δράσεων που χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο των σχεδίων εφαρμογής ανθρωπιστικής βοήθειας πραγματοποιήθηκε από το επιτόπιο προσωπικό της ΓΔ ECHO στην Τουρκία και από το περιφερειακό γραφείο της ΓΔ ECHO στο Αμμάν, καθώς και μέσω επισκέψεων παρακολούθησης από το προσωπικό των κεντρικών υπηρεσιών. Έως το τέλος του Δεκεμβρίου 2019, είχαν ολοκληρωθεί 177 αποστολές παρακολούθησης σε επίπεδο έργου. Εκτός από τους δείκτες του πλαισίου αποτελεσμάτων δυνάμει των οποίων οι εταίροι της ΓΔ ECHO υποβάλλουν εκθέσεις σε τριμηνιαία βάση, υποβλήθηκαν επίσης εκθέσεις για δείκτες σχετικά με τον τομέα προτεραιότητας της προστασίας στο πλαίσιο της πρώτης δόσης, οι οποίοι αποτυπώθηκαν στην ίδια πλατφόρμα παρακολούθησης που χρησιμοποιήθηκε για την παρακολούθηση σε επίπεδο διευκόλυνσης. Με βάση το αναθεωρημένο πλαίσιο αποτελεσμάτων, δημιουργήθηκε ένας σαφής τομέας προτεραιότητας της προστασίας, και όλοι οι σχετικοί δείκτες στο πλαίσιο του ανθρωπιστικού σκέλους ενσωματώθηκαν σε ένα ενιαίο πλαίσιο σε επίπεδο διευκόλυνσης.

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση των παρεμβάσεων της διευκόλυνσης πραγματοποιείται σε τρία διαφορετικά επίπεδα· αξιολογήσεις σε επίπεδο δράσεων, αξιολογήσεις τύπου χαρτοφυλακίου της διευκόλυνσης και άλλες αξιολογήσεις που σχετίζονται με τη διευκόλυνση. Πέντε αξιολογήσεις σε επίπεδο δράσεων και χαρτοφυλακίου της διευκόλυνσης και έξι αξιολογήσεις που σχετίζονται με τη διευκόλυνση έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη. Τον Δεκέμβριο του 2018, η Επιτροπή δρομολόγησε τη στρατηγική ενδιάμεση αξιολόγηση της διευκόλυνσης, η οποία ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2019. Στόχος είναι να αξιολογηθεί η συνεισφορά της διευκόλυνσης στους τομείς προτεραιότητας της εκπαίδευσης, της υγείας, της κοινωνικοοικονομικής στήριξης και της διαχείρισης της μετανάστευσης κατά την

περίοδο 2016-2019/20. Η εν λόγω αξιολόγηση αναμένεται να παράσχει στις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής, στη διευθύνουσα επιτροπή της διευκόλυνσης, σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και στο ευρύτερο κοινό μια συνολική ανεξάρτητη αξιολόγηση των επιδόσεων της διευκόλυνσης, δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στα ενδιάμεσα αποτελέσματά της, τα οποία θα αποτιμηθούν με βάση τους στόχους της. Στόχος της αξιολόγησης επίσης είναι να αποτυπωθούν τα διδάγματα που αποκομίστηκαν και να διατυπωθούν συστάσεις για τη βελτίωση των υφιστάμενων και μελλοντικών δράσεων της διευκόλυνσης.

7. Έλεγχος

Σε συνέχεια της δημοσίευσης της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) σχετικά με τη διευκόλυνση[45], η οποία εκδόθηκε τον Νοέμβριο του 2018, η Επιτροπή εφαρμόζει τις συστάσεις της. Έχει σημειωθεί ικανοποιητική πρόοδος σε όλες τις συστάσεις, ιδίως όσον αφορά τη διασφάλιση μεγαλύτερης συμπληρωματικότητας των μέσων που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, τη μείωση των έμμεσων δαπανών στήριξης και την ανάπτυξη στρατηγικής μετάβασης.

8. Επικοινωνία και προβολή

Ήδη από την αρχή της διευκόλυνσης, η προβολή και η επικοινωνία αποτελούν βασικές προτεραιότητες. Η διευκόλυνση έχει καίρια σημασία για τη γνωστοποίηση της συνεχούς σθεναρής στήριξης της ΕΕ προς τους πρόσφυγες και τις κοινότητες υποδοχής στην Τουρκία. Η στρατηγική επικοινωνίας του 2017 εξακολουθεί να αποτελεί το συνολικό πλαίσιο για τις δραστηριότητες επικοινωνίας, με στόχο την ενίσχυση της προβολής των χρηματοδοτούμενων από τη διευκόλυνση δράσεων.

Εκδηλώσεις και τελετές

Το 2019 πραγματοποιήθηκαν αρκετές εκδηλώσεις που σηματοδότησαν σημαντικά ορόσημα όσον αφορά τη διευκόλυνση, καθώς και εκδηλώσεις έναρξης έργων σε διάφορους τομείς οι οποίες διοργανώθηκαν από τους εταίρους υλοποίησης. Σε αυτές περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, μια τελετή εγκαινίων σχολείου από την Παγκόσμια Τράπεζα, κατάρτιση στα μέσα ενημέρωσης από την Ένωση Αλληλεγγύης προς τους Αιτούντες Άσυλο και τους Μετανάστες (ASAM), μια πρωτοποριακή τελετή εγκαινίων από την Agence Française de Développement (AFD) για το δημόσιο νοσοκομείο στην επαρχία Hatay το οποίο χρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, καθώς και μια τελετή αποφοίτησης πτυχιούχων πανεπιστημίου, που χρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο του EUTF. Διάφορες άλλες εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν από την Αντιπροσωπεία της ΕΕ προσέλκυσαν το ενδιαφέρον του κοινού, όπως η συναυλία «Harmony of the Future» με την ευκαιρία της διάσκεψης για τη Συρία, η δημιουργία της ποδοσφαιρικής ομάδας «Ομάδα αλληλεγγύης ΕΕ-Τουρκίας», η οποία συμμετείχε στο πρωτάθλημα ποδοσφαίρου U12 İzmir Cup[46], και η έκθεση φωτογραφίας για τη μετανάστευση που πραγματοποιήθηκε την Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων. Η διευκόλυνση προβλήθηκε επίσης στο παγκόσμιο φόρουμ για τους πρόσφυγες που διοργανώθηκε στη Γενεύη στο τέλος Δεκεμβρίου 2019. Επιπλέον, η Αντιπροσωπεία της ΕΕ, η κυβέρνηση του Ικονίου, οι πρεσβευτές της ΕΕ και εκπρόσωποι του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας συμμετείχαν στα εγκαίνια ενός νέου σχολικού κτιρίου στο πλαίσιο του έργου «Project on Education Infrastructure for Resilience»[47].

[45] https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_27/SR_TRF_EL.pdf
[46] https://www.avrupa.info.tr/en/news/eu-delegations-eu-tr-solidarity-team-won-hearts-u12-izmir-cup-9452
[47] https://www.avrupa.info.tr/en/eu-and-member-states/eu-delegation-turkey-konya-governorship-eu-ambassadors-and-representatives

Οι εταίροι του ανθρωπιστικού σκέλους της ΕΕ υλοποίησαν αρκετές δραστηριότητες επικοινωνίας σε ολόκληρη την Ευρώπη, στο πλαίσιο των οποίων οι Ευρωπαίοι πολίτες ενημερώθηκαν για τη στήριξη που παρέχει η ΕΕ σε πρόσφυγες στην Τουρκία. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο της επικοινωνιακής προώθησης του προγράμματος «Δίκτυο Κοινωνικής Προστασίας Εκτάκτου Ανάγκης (ESSN)», το παγκόσμιο πρόγραμμα τροφίμων διοργάνωσε έκθεση στον σιδηροδρομικό σταθμό του Στρασβούργου την περίοδο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου 2019. Σε αυτήν εκτέθηκαν 52 έργα τέχνης φιλοτεχνημένα από δώδεκα γυναίκες από τη Συρία, δικαιούχους του προγράμματος ESSN στην Τουρκία. Αρχικά, η έκθεση πραγματοποιήθηκε στην Άγκυρα και την Κωνσταντινούπολη το 2018, προσελκύοντας το έντονο ενδιαφέρον των μέσων ενημέρωσης. Η UNICEF διοργάνωσε έκθεση φωτογραφίας, χρηματοδοτούμενη από τη ΓΔ ECHO στο πλαίσιο του προγράμματος μη τυπικής εκπαίδευσης «Non-Formal Education (NFE)», με τίτλο «Dreams of the Future». Εκτέθηκαν φωτογραφίες που τράβηξαν Τούρκοι και Σύροι έφηβοι στο γαλλικό Οικονομικό, Κοινωνικό και Περιβαλλοντικό Συμβούλιο στο Παρίσι, τον Μάιο του 2019. Ο οργανισμός Diakonie, ανθρωπιστικός εταίρος της ΕΕ, διοργάνωσε εκθέσεις στη Γερμανία το 2019, συγκεκριμένα στο Βερολίνο και το Ανόβερο. Διεξήγαγε επίσης εκστρατεία με οθόνες πληροφοριών κατά τη διάρκεια των Ημερών της Γερμανικής Ευαγγελικής Εκκλησίας στο Ντόρτμουντ.

Παρουσία στα μέσα ενημέρωσης

Τα ανθρωπιστικά προγράμματα της διευκόλυνσης εμφανίστηκαν σε περισσότερες από 70 σημαντικές διεθνείς έντυπες και ακουστικές/οπτικές εκθέσεις το 2019. Η όλη διαδικασία υποστηρίχθηκε από μια δημοσιογραφική αποστολή η οποία διοργανώθηκε από τη ΓΔ ECHO στην Τουρκία, καθώς και από δύο δημοσιογραφικές αποστολές οι οποίες διοργανώθηκαν από ανθρωπιστικούς εταίρους της ΕΕ. Μεταξύ των λοιπών εκδηλώσεων για τα μέσα ενημέρωσης το 2019 περιλαμβάνεται μια δημοσιογραφική αποστολή για Ευρωπαίους δημοσιογράφους, η οποία διοργανώθηκε από την Αντιπροσωπεία της ΕΕ και κατά τη διάρκεια της οποίας οι δημοσιογράφοι επισκέφθηκαν έργα της διευκόλυνσης στην Κωνσταντινούπολη[48]. Επιπλέον, ο Επίτροπος αρμόδιος για την Ανθρωπιστική Βοήθεια και τη Διαχείριση Κρίσεων επισκέφθηκε την Τουρκία με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 1,5 εκατομμυρίου δικαιούχων του προγράμματος ESSN τον Ιανουάριο του 2019. Περισσότερες από δέκα εθνικές ημερήσιες εφημερίδες και πρακτορεία Τύπου καθώς και περισσότερα από 100 ψηφιακά μέσα ενημέρωσης αναφέρθηκαν στην επίσκεψη.

Η χρήση οπτικοακουστικού υλικού για την προβολή των δραστηριοτήτων της διευκόλυνσης αποτελεί σημαντικό μέρος της συνολικής στρατηγικής επικοινωνίας. Οι εταίροι υλοποίησης ενθαρρύνθηκαν να δημιουργήσουν βίντεο σχετικά με τα επιτεύγματα των έργων τους μέσα από ιστορίες ανθρώπινου ενδιαφέροντος. Δημιουργήθηκαν περίπου 50 βίντεο από υπηρεσίες των Ηνωμένων Εθνών, υπουργεία και ΜΚΟ το 2019. Σε εθνικό τηλεοπτικό δίκτυο της Τουρκίας προβλήθηκαν δέκα τηλεοπτικά επεισόδια σχετικά με διάφορα έργα στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, ιδωμένα από τη σκοπιά του ανθρώπινου ενδιαφέροντος. Δόθηκαν επίσης συνεντεύξεις από Τούρκους αξιωματούχους. Δημιουργήθηκε λίστα αναπαραγωγής με όλα τα τηλεοπτικά προγράμματα «Hepsi Gerçek»[49] στο κανάλι της Αντιπροσωπείας της ΕΕ στο Youtube.

Οι ομάδες ενημέρωσης και επικοινωνίας της Αντιπροσωπείας της ΕΕ και της ΓΔ ECHO στην Τουρκία προωθούν σε τακτική βάση τα έργα της διευκόλυνσης. Τα έργα αυτά έτυχαν ευρείας κάλυψης από σημαντικούς διεθνείς ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, μεταξύ των οποίων οι TRT

[48] https://www.avrupa.info.tr/en/news/european-journalists-visited-eu-funded-facility-projects-istanbul-9976
https://www.avrupa.info.tr/en/news/european-journalists-visited-eu-funded-facility-projects-hatay-9453
[49] https://www.youtube.com/watch?v=CkMvDJh-478&list=PLw5V7dmdvArQfuY4PNvcy-9BAlw_dslsN

World, Reuters, Deutsche Welle, πρακτορείο Anadolu και άλλοι. Στην αρχή του νέου σχολικού έτους 2019, προβλήθηκαν τηλεοπτικές διαφημίσεις με επίκεντρο τα έργα υποδομής στον τομέα της εκπαίδευσης. Περιεχόμενο σχετικά με ανθρωπιστικά προγράμματα εμφανίστηκε τουλάχιστον 200 φορές σε εθνικά μέσα ενημέρωσης.

Το 2019, η Επιτροπή εξέδωσε οκτώ δελτία Τύπου σχετικά με τη διευκόλυνση και η Αντιπροσωπεία της ΕΕ στην Άγκυρα εξέδωσε δέκα δελτία σε τοπικό επίπεδο. Ανθρωπιστικοί εταίροι της ΓΔ ECHO εξέδωσαν πέντε δελτία Τύπου σε τοπικό επίπεδο το 2019. Οι ανθρωπιστικοί εταίροι και το προσωπικό της ΕΕ δημιούργησαν δέκα ιστορίες ιστολογίου, οι οποίες προωθήθηκαν ευρέως μέσω των καναλιών των οργανώσεων εταίρων, των μέσων κοινωνικής δικτύωσης της ΓΔ NEAR και της ΓΔ ECHO, καθώς και μέσω τοπικών λογαριασμών της ΕΕ σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης στην Τουρκία[50].

9. Συμπέρασμα και επόμενα βήματα

Το 2019 σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην κινητοποίηση της διευκόλυνσης. Δεσμεύτηκε το πλήρες επιχειρησιακό κονδύλιο της διευκόλυνσης, πάνω από τα δύο τρίτα του οποίου διατέθηκε μέσω συμβάσεων και περισσότερο από το 50 % έχει εκταμιευθεί. Η διευκόλυνση εξακολούθησε να παρέχει σε πρόσφυγες και κοινότητες υποδοχής στην Τουρκία τη βοήθεια που έχουν τόσο μεγάλη ανάγκη. Τα επόμενα βήματα περιλαμβάνουν:

- *Συνέχιση της αποτελεσματικής υλοποίησης όλων των έργων προς όφελος των προσφύγων και των κοινοτήτων υποδοχής, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.*
- *Συνέχιση της λειτουργίας του συστήματος παρακολούθησης.*
- *Συνέχιση της ανάπτυξης δραστηριοτήτων επικοινωνίας.*
- *Συνεδριάσεις της διευθύνουσας επιτροπής της διευκόλυνσης την άνοιξη και το φθινόπωρο του 2020.*

[50] Η Αντιπροσωπεία της ΕΕ πραγματοποίησε 49 αναρτήσεις στο Instagram, 77 στο Facebook και 189 στο Twitter. Στο Facebook οι αναρτήσεις είχαν 141 000 εμφανίσεις και στο Twitter περισσότερες από 1 εκατομμύριο.